

Державний архів Волинської області

К а л е н д а р

**знаменних і пам'ятних дат Волині
на 2012 рік**

Луцьк-2011

КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ВОЛИНІ НА 2012 РІК

Січень

- 2 січня 170 років від дня народження П.А.Косача (1842-1909) – українського громадського діяча, батька Лесі Українки.
- 3 січня 80 років тому відбулися організаційні збори Українського театрального товариства в Луцьку, яке до осені 1939 року опікувалося першим українським театром (1932р.).
55 років Іваничівському цукровому заводу (1957).
- 15 січня 20 років з часу затвердження Президією Верховної Ради України Указу «Про Державний гімн України» (15.01.1992).
- 22 січня День Соборності України. 94-а річниця Акту злуки УНР та ЗУНР (1918).
- 25 січня 70 років від дня смерті А.Ю.Кримського – (1871-1942) – українського вченого-сходознавця, письменника, перекладача.
- 27 січня День пам'яті жертв Голокосту.
- 29 січня День пам'яті Героїв Крут.

Лютий

- 1 лютого Річниця визволення м. Ківерці від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 2 лютого Річниця визволення м. Луцька від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 3 лютого Річниця визволення смт Маневичі від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 15 лютого День вшанування учасників бойових дій на території інших держав. 23 роки з часу виведення радянських військ з Республіки Афганістан.
- 21 лютого Міжнародний день рідної мови.
- 23 лютого День захисника Вітчизни.
- 25 лютого 141 рік від дня народження Лесі Українки (1871-1913), видатної української поетеси, драматурга, громадської діячки (141-а річниця).

- лютий 45 років тому Луцький автозавод розпочав серійний випуск автомобіля ЗАЗ 958 (1967р.).
105 років від часу останнього приїзду Лесі Українки до Колодяжного, на Волинь (1907р.).

Березень

- 7 березня 120 років тому споруджено колію Луцьк-Ківерці (1892р.).
- 8 березня Міжнародний день прав жінок і миру.
- 9 березня 198 років від дня народження Тараса Григоровича Шевченка (1814-1861) – видатного українського поета, художника, мислителя.
70 років від дня смерті М.П.Кравчука (1892-1942) – українського вченого-математика.
- 10 березня День пам'яті Тараса Григоровича Шевченка (151 рік від дня смерті).
- 20 березня Річниця визволення м. Рожище від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 23 березня 55 років від дня створення Торчинського народного історичного музею (1957р.).
40 років тому введено в дію першу чергу Луцького заводу виробів з пластмас (1972р.).

Квітень

- 5 (17) квітня 130 років з Дня народження В'ячеслава Казимировича Липинського (1882-1931) українського історика, публіциста, громадського та політичного діяча, теоретика консерватизму.
- 8 квітня 40 років тому відкрито тролейбусний рух (1972р.).
- 11 квітня Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів.
- 16 квітня Річниця визволення м. Камінь-Каширського від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 18 квітня Річниця перемоги частин Української повстанської армії над нацистами у смт Колки Маневицького району. Утворення Колківської республіки (69 років), (1943 рік).
- 26 квітня День Чорнобильської трагедії (26 років від дня аварії на 4-му енергоблоці Чорнобильської АЕС).

Травень

- 6 травня 326 років від дня підписання «Вічного миру» між Польщею та Московською державою.
- 9 травня День Перемоги.
- 12 травня 85 років від дня народження І.Г.Сокола (1927-1974) – Героя Радянського Союзу.
- 15 травня День пам'яті жертв політичних репресій.
- 16 травня Річниця перемоги війська гетьмана України Богдана Хмельницького над поляками під Жовтими Водами (1648).
- 18 травня Міжнародний день музеїв.
День вшанування пам'яті жертв депортації з Криму.
- 22 травня День перепоховання Т.Г.Шевченка на Чернечій горі поблизу Канева (151 рік).
- 24 травня День слов'янської писемності і культури.
- 25 травня День пам'яті голови Директорії УНР, головного отамана військ УНР С.Петлюри.
- Травень 130 років від часу переїзду Лесі Українки в с. Колодяжне, тепер Ковельського району (1882р.).
- Травень 70 років початку бойових дій партизанських загонів П.Х.Самчука, О.Ф.Філюка, В.М.Михайловського, С.О.Шковороди (1942).

Червень

- 3 червня 205 років від завершення будівництвом Свято-Троїцької церкви с. Прилісне (раніше с. Маневичі) Маневицького району (1807).
- 4 червня 96-а річниця Брусиловського прориву у Першій світовій війні.
- 5-6 червня 85 років від часу проведення Українського церковного з'їзду у м. Луцьку (1927р.).
- 7 червня 135 років від дня народження Ольги Петрівни Косач-Кривинюк (1877-1945) – української письменниці та перекладача, сестри Лесі Українки.
- 10 червня 130 років від дня народження Оксани Петрівни Косач-Шимановської (1882-1975) – сестри Лесі Українки.

- 14 червня День пам'яті В'ячеслава Казимировича Липинського (1882-1931) українського історика, громадського діяча (181р).
- 16 червня 80 років тому в м. Луцьку помер М.П.Левицький, український письменник, публіцист, приятель родини Косачів (1932р.).
- 17 червня 130 років від дня народження Ігоря Федоровича Стравінського (1882-1971) – російського композитора і диригента.
75 років від дня смерті М.П.Косача (1884-1937) – брата Лесі Українки.
- 22 червня День Скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні.
71 рік від початку Великої Вітчизняної війни.
- 23 червня День державної служби ООН. День державної служби України.
Вшанування пам'яті жертв розстрілу в'язнів Луцької тюрми (71р.).
- 28 червня День Конституції України.
- 29 червня Річниця від дня народження Олени Пчілки (162 р.) (1849-1930) – української письменниці, етнографа, фольклориста, громадської діячки.
- 30 червня День, коли у м. Луцьку зондеркоманда 4а розстрілом 300 місцевих євреїв почала масові акції винищення єврейського населення на Волині (71р.).

Липень

- 3 липня 65 років від часу виявлення родовищ кам'яного вугілля на Волині (1947).
- 4 липня Річниця визволення смт Турійськ від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 6 липня Річниця визволення м. Ковеля від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 10 липня Річниця від дня відкриття меморіального музею Лесі Українки в с. Колодяжне Ковельського району (63р.).
- 16 липня 21-а річниця прийняття Декларації про державний суверенітет України.
Річниця визволення смт. Локачі від фашистських загарбників (68 років), (1944).

- 17 липня 105 років від дня народження Романа Шухевича (1907)- військового та політичного діяча, одного з керівників ОУН-УПА.
- 18 липня Річниця визволення смт Ратне, смт Стара Вижівка від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 19 липня Річниця визволення м. Любомль, смт Іваничі від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 20 липня Річниця визволення м. Володимира-Волинського, смт Любешів від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 21 липня Річниця визволення Волинської області від німецько-фашистських загарбників (68 років), (1944р.).
Річниця визволення смт Шацьк від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 24 липня 100 років від дня народження Степана Микитовича Радіона (1912р.) – українського письменника, журналіста-критика.
- 28 липня День рівноапостольного князя Володимира Великого.
День хрещення Київської Русі.
200 років від дня народження Ю.І.Крашевського (1812-1887) – польського письменника.
- Серпень**
- 1 серпня День пам'яті Лесі Українки (1871-1913) – видатної поетеси, драматурга, громадської діячки (99 років від дня смерті).
- 12 серпня 135 років від дня народження О.С.Грушевського (1877-1943) – українського історика, етнографа, літературознавця, дослідника історії Волині.
- 15 серпня 35 років від дня створення Волинської обласної бібліотеки для юнацтва.
- 17 серпня 345 років від дня народження Й. Кондзелевича (1667-бл.1740) – українського іконописця.
- 18 серпня Річниця визволення м. Горохів від фашистських загарбників (68 років), (1944).
- 20 серпня 45 років від дня відкриття в урочищі Лопатень Ківецівського району меморіального комплексу та музею партизанської Слави (1967р.).
- 23 серпня День Державного Прапора України.

24 серпня День Незалежності України – 21-а річниця.

Вересень

- 1 вересня День знань.
Роковини початку Другої світової війни (73 роки),(1939р.).
- 2 вересня Чергова річниця закінчення Другої світової війни (67 років), (1945р.).
- 8 вересня Чергова річниця бою між воїнами УПА та фашистськими окупантами в с. Старий Загорів Локачинського району.
Міжнародний день писемності.
- 22 вересня День партизанської слави.
- 23 вересня 70 років від дня спалення села Кортеліси Ратнівського району фашистами (1942р.).
- 27 вересня 390 років від часу спорудження церкви Воздвиження Чесного Хреста у м. Луцьку (1622).
235 років від завершенням будівництвом церкви Воздвиження Чесного Хреста с. Коршів Луцького району (1777).
230 років від часу спорудження церкви Воздвиження Чесного Хреста у с. Вільхівці Горохівського району(1782).
- 29 вересня День народження Михайла Грушевського (1866-1934),(146 років).

Жовтень

- 4 жовтня 82 роки від дня смерті Олени Пчілки (1849-1930р.) – української письменниці, етнографа, фольклориста, громадської діячки.
- 10 жовтня 120 років від дня народження Й.Н.Бєлих (1892-1969) – героя Радянського Союзу.
- 12 жовтня 120 років від дня народження Михайла Пилиповича Кравчука (1892-1942) – українського вченого - математика.
- 14 жовтня 70 років з початку формування на Волині Української повстанської армії (1942).
350 років від завершення будівництвом Свято-Покровського храму с. Піддубці Луцького району (1662).

15 жовтня День смерті С.Бандери (52р.).
195 років від дня смерті Т.Костюшко (1746-1817) – діяча польського національно-визвольного руху.

21 жовтня 340 років від дня народження Пилипа Орлика (1672-1742)-
Гетьмана України, автора першої Української Конституції.

28 жовтня День визволення України від фашистських загарбників.

Листопад

1 листопада Річниця проголошення ЗУНР (1918 рік), (94 роки).

3 листопада 75-ті роковини масових розстрілів українців у сталінських
таборах.

4 листопада 70 років від дня трагедії у с. Клубочині, тепер Ківерцівського
району (1942).
35 років від дня відкриття Рожищенського народного
краєзнавчого музею (1977).

5 листопада 45 років від дня відкриття Маневицького краєзнавчого музею
(1967).

9 листопада День української писемності та мови.
День преподобного Нестора Літописця Київського.

13 листопада Річниця прийняття Конституції Західно-Української Народної
Республіки.

20 листопада 95 років від дня прийняття III Універсалу і проголошення
Української Народної Республіки (1917).

25 листопада День пам'яті Михайла Грушевського (1866-1934).

26 листопада День пам'яті жертв голодоморів (80 років (1932)
вшанування пам'яті жертв голодомору).

Листопад 45 років від часу відкриття Горохівського історичного музею
(1967).

Грудень

1 грудня Річниця проведення Всеукраїнського референдуму щодо
підтримки набуття незалежності Україною (21 рік).

4 грудня Річниця утворення Волинської області.

- 6 грудня День Збройних сил України.
- 7 грудня День місцевого самоврядування.
- 14 грудня День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.
- 24 грудня День працівників архівних установ.
75 років від дня народження В'ячеслава Чорновола (1937-1999), відомого українського політика, державного діяча, публіциста і журналіста.
- 27 грудня День введення радянських військ в республіку Афганістан.
- Грудень 125 років від часу відкриття Волинського давньосховища при Свято-Володимирському братстві у м. Володимирі-Волинському (1887).
- 1020 років від часу створення Волинської єпархії (992).
- 825 років від часу першої літописної згадки назви Україна (1187).
- 480 років першої згадки про Милецький Миколаївський монастир (1532).
- 395 років від часу заснування Луцького Хрестовоздвиженського братства (1617).
- 370 років від дня смерті Єлизавети (Галшки) Гулевичівни – української громадської діячки, однієї із засновників Київського Братства (1642).
- 355 років від часу смерті Б.Хмельницького (1595-1657) – гетьмана України, державного діяча і полководця.
- 245 років «Торчинському маніфесту» (1767).
- 200 років Вітчизняної війни 1812 року.

Володимир-Волинський район

- 725 років першої писемної згадки про село Березовичі (1287).
- 560 років першої писемної згадки про село Бубнів (1452).
- 435 років першої писемної згадки про села Амбуків, Воцатин, Руснів, Маркостав, Хрипалічі, Шистів (1577).

Горохівський район

- 915 років першої писемної згадки про село Перемиль (1097)

- 465 років першої писемної згадки про м. Берестечко, надання йому Магдебурзького права (1547).
 435 років першої писемної згадки про села Латинець, Квасів, Мислині, Терешківці (1577).
 125 років першої писемної згадки про села Гаєнка, Диковини (1887).

Іваничівський район

- 725 років першої писемної згадки про село Бужковичі (1287).
 605 років першої писемної згадки про села Трубки, Порицьк (тепер Павлівка) (1407).
 560 років першої писемної згадки про села Будятичі та Тишковичі (1452).
 465 років першої писемної згадки про село Біличі (1547).
 460 років першої писемної згадки про село Поромів (1552).
 435 років першої писемної згадки про села Грибовиця, Іванів, Іванівка, Колона, Кропивщина, Малі Бискупичі, (1577).

Камінь-Каширський район

- 510 років першої писемної згадки про села Видерта і Воєгоще (1502).
 285 років першої писемної згадки про село Малий Обзир (1727).

Ківерцівський район

- 785 років першої писемної згадки про село Жидичин (1227)
 450 років першої писемної згадки про село Хорлупи (1562).
 435 років першої писемної згадки про села Гремяче, Дідичі, Жорнище, Липне, Личани, Носовичі, Озеро, Стрів, Покащів, Ромашківка, Сильне, Ставок, Холоневичі, Хром'яків, Чемерин (1577).
 110 років першої писемної згадки про село Сокиричі (1902).

Ковельський район

- 510 років першої писемної згадки про села Доротище, Облапи (1502).
 470 років першої писемної згадки про село Підріжжя (1542).
 435 років першої писемної згадки про села Заріччя і Свидники (1577).
 210 років першої писемної згадки про село Мирин (1802).

Локачинський район

- 470 років першої писемної згадки про села Війниця, Цевеличі (1542).
 470 років першої писемної згадки про м. Локачі (12 травня 1542).
 435 років першої писемної згадки про села Кримне, П'ятикори, Шельфів (1577).
 370 років першої писемної згадки про село Семеринське (1642).

Луцький район

- 915 років першої писемної згадки про село Шепель (1097).
 560 років першої писемної згадки про село Городище Чаруківської с/р (1452).

515 років від часу надання Магдебурзького права м. Луцьку (1497).

435 років першої писемної згадки про села Ботин, Великий Боратин, Городище, Заболотні, Коршовець, Кошів, Лучиці, Новокотів, Ратнів, Суховоля (1577).

Любешівський район

475 років першої писемної згадки про села Мала Глуша, Велика Глуша (1537).

350 років першої писемної згадки про села Невір, Бірки (1662).

195 років першої писемної згадки про село Погулянка (1817).

Любомльський район

725 років першої писемної згадки про м. Любомль (1287)

465 років першої писемної згадки про село Біличі (1547)

Маневицький район

505 років першої писемної згадки про село Копилля (1507).

475 років першої писемної згадки про село Велика Осниця (1537).

435 років першої писемної згадки про села Будки, Галузія, Заріччя, Козлиничі, Колодії, Комарове, Костюхнівка, Кукли, Куликовичі, Лісове, Мала Осниця, Новосілки, Островки, Тельчі, Хряськ, Черськ, Череваха (1577).

410 років першої писемної згадки про село Загорівка (1602).

120 років першої писемної згадки про село Маневичі (1892) (сmt Маневичі)

Ратнівський район

510 років першої писемної згадки про село Річиця (1502).

475 років першої писемної згадки про село Щедрогір (1437).

170 років першої писемної згадки про село Березняки (1842).

165 років першої писемної згадки про село Запілля (1847).

Рожищенський район

690 років першої писемної згадки про сmt Рожище (8 грудня 1322).

690 років першої писемної згадки про село Дубище (1322).

605 років першої писемної згадки про села Тристень, Ворончин (1407).

435 років першої писемної згадки про села Кияж, Смердин, Луків, Навіз, Ясенівка (1577).

200 років першої писемної згадки про село Мильськ (1812).

Старовижівський район

725 років першої писемної згадки про село Яревище (1287).

510 років першої писемної згадки про села Мизове, Синове, Сереховичі (1502).

500 років першої писемної згадки про село Секунь (1512).

470 років першої писемної згадки про село Підсинівка (1542).

Турійський район

- 915 років першої писемної згадки про смт Турійськ (1097).
580 років першої писемної згадки про село Вольськ (1432).
510 років першої писемної згадки про села Городилець, Обенижі, Торговище (1502).
455 років від часу заснування м. Мацейова, тепер смт Луків Турійського району, та 435 років надання йому Магдебурзького права (1577).
435 років першої писемної згадки про села Комарів, Купичів, Мировичі, Озеряни, Оса, Осекрів, Селець, Силовичі, Туричани (1577).